

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/67

KARAR NO : 1985/99

ÖZET : Olumsuz görev uyumsuzluğu

koşullarının gerçekleşmemesi ha-

linde dosyanın geri çevrilmesi

gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Muzaffer Fenkçi

O L A Y : Jandarma Assubay Başçavuş olan sanığın bölgede husule gelen soygun olaylarının önlenmesi maksadıyla, 21.10.1979 günü emrindeki üç erle beraber saat 17.00 ilâ 24.00 arasında motorlu emniyet devriye görevlisi iken emirde istenildiği ölçüde devriye ve dinleme görevini yapmadığı, bu arada 15 dakika için evine uğradığı ayrıca şehirden aldırıldığı 10 şişe birayı erlerle beraber içerek görevini hafife aldığı, böylece emre itatsızlıkte ısrar suçunu işlediği ileri sürülerek askeri ceza kanununun 87. maddesi uyarınca tecziyesi istemiyle, Ağrı 12. Tümen Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 28.12.1979 gün, 996 sayılı iddianamesi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

Ağrı 12. Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 25.1.1980 gününde, 1980/1118-82 sayı ile; sanığın müsnet suçtan beraatine karar vermiştir.

Bu karar askeri savcı ve komutan tarafından temyiz edilmiş ve askeri yargıtay 3. dairesi 22.4.1980 gününde, 1980/171-157 sayı ile; (Dosya münderecatına göre, bölgede husule gelen soygun olaylarının önlenmesi maksadıyla 21.10.1979 günü emrindeki üç erle birlikte saat 17.00'den 24.00'e kadar Ağrı-Eleşkirt yönünden Ergözü köyüne kadar Ağrı Taşlıçay yönünde de bölüğün sorumlu olduğu yere kadar motorlu emniyet devriye görevi verilen sanığın Eleşkirt istikametinde 5 kilometre Taşlıçay istikametinde de 1 kilometre gidip gelmek suretiyle verilen hizmetin gereğini yapmadığı şeklinde tecelli ve tezahür eden olayda, evveleminde sanığa verilen bu görevin mahiyetinin tesbiti ve bu tesbitten sonra, mezkûr görevinden dolayı işlemiş bulunduğu bu suçta askeri mahkemenin bakıp bakmayacağına te'ammülü gerekir. Bilindiği üzere jandarmanın askerî, adlî ve mülkî olmak üzere üç türlü görevi bulunmaktadır. Jandarma teşkilat ve vazife nizamnamesinin jandarmanın mülki görevlerini sayan 115. maddesinde "umumi emniyet ve asayişin temin ve muhafazası için gerekli tedbirleri almak, kırlarda, köylerde ve yollarda emniyet ve asayiş ve mal ve can emniyetini korumak... devamlı bir uyanıklık ve faaliyetle hernevi suçların yapılmasına mani olacak tedbirleri almak" ve yine 116. maddesinde "Jandarma zabıta mania vazifesini kendi mıntıkaları dahilinde her yerde devriye gezdirmek suretiyle ifa eder" denmektedir. Bu hükümlere göre sanığa

verilen bu görevin jandarmanın mülki görevlerinden olduğunda hiçbir tereddüt bulunmamaktadır. Ayrıca, 1706 sayılı Jandarma Kanunu'nun 17. maddesine jandarma teşkilat ve vazife nizamnamesinin de 53. maddesine göre, mülki vazifelerinden dolayı veya bu vazifeleri ifa esnasında işlemiş buldukları suçlar sebebiyle jandarma subay ve mensuplarının muhakemeleri memurun muhakematı hakkındaki kanuna göre tahkikat yapıldıktan sonra Adli mahkemelere ait bulunmaktadır. Bu durum muvacehesinde, sanığın mülki görevinden dolayı işlemiş olduğu bu suça askeri mahkemece bakılamıyacağından, görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yazılı şekilde karara varılmasında kanuni isabet görülmediğinden hükmün görev yönünden bozulmasına) karar vermiştir.

Ağrı 12. Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 2.6.1980 gününde, 1980/1229-585 sayı ile; askeri yargıtayın bozmasına uyarak ve bu bozmada belirtilen gerekçeyle görevsizlik kararı vererek memurun muhakematı hakkındaki kanuna göre gerekli işlemler yapılmak üzere dosyayı askeri savcılığa göndermiştir.

Ağrı Valiliği memurun muhakemat komisyonu 10.6.1982 gün, 90 sayı ile; (İl jandarma alay komutanlığı emrinde görevli bulunduğu sırada 21.10.1979 tarihinde kendisine verilen gece devriye görevinde,

1- Tesbit edilen güzergahı gerektiği şekilde tam olarak dolaşmadığı için görevi ihmalden TCK'nun 230. madde,

2- Nöbet görevinde iken görevini terkederek resmi araçla evine gittiğinden verilen görevi suistimal ettiğinden TCK'nun 240. madde

3- Nöbet görevi sırasında mahiyetindeki erleri çarşıya bira almaya gönderdiğinden görevini suistimal ettiğinden TCK'nun 240. madde,

4- Görevli araç şoförünü dövdüğünden TCK'nun 456., madde,

Gereğince lüzumu mahakemesine,

5- Görev sırasında içki içmek ve gereksiz yere silah kullanmak konuları disiplin mevzuatına girdiğinden bu konuların İl jandarma alay kumandanlığına bildirilmesine) karar vermiştir.

Bu karar aleyhine sanık tarafından itiraz edilmesi üzerine Danıştay 2. Dairesi 22.1.1985 gününde, esas 1982/3155, karar 1985/186 sayı ile; sanığa atılı suçların;

1- Devriye görevi sırasında verilen yol güzergahını tam olarak dolaşmamak,

2- Devriye görevi sırasında görevini terkedip evine gitme,

3- Nöbet görevi sırasında erleri çarşıya bira almaya göndermek,

4- Nöbet görevi sırasında araç şoförü jandarma eri Mustafa Kalınbacak'ı dövmek,

5- Görev sırasında içki içmek ve gereksiz yere silah kullanmak,

Olarak tesbit ettikten sonra (sanık Muzafer Fenkçinin devriye görevi sıra-

sında aracın yakıtının yetersiz olması ve bu nedenle araç şoförü jandarma eri Mustafa Kalınbacak ile arasında geçen olay üzerine, adı geçen şoförün aracı bırakıp kaçması nedeniyle devriye gezmeleri istenen yol güzergahını tam olarak dolaşmadığı ve yine devriye görevi sırasında devriye gezilecek yol güzergahı üzerinde bulunan evine parkasını almak için uğradığı anlaşılmış olup ve böylece bir ve ikinci maddelerden üstüne atılan suçları işlediği kanısını doğrulayacak ve hakkında son soruşturmanın açılmasını gerekli kılacak yeter kanıt elde edilememiş bulunduğundan, bu maddelerden yargılanmasının gerekliliğine ilişkin olarak verilmiş olup, yöntem ve yasaya aykırı bulunan il yönetim kurulu kararının bozularak yargılanmasına gerek olmadığına, adı geçen sanığın devriye nöbeti sırasında araç şoförü jandarma eri Mustafa Kalınbacakın aracın yakıt ikmali ve bakımını yaptırmadığı gerekçesiyle dövdüğü, tanık ifadelerinden anlaşılmış ve 4. maddeden üstüne atılan suç işlediği konusunda hakkında son soruşturmanın açılmasına yeter ölçüde kanıt elde edilmiş bulunduğundan sanık Muzaffer Fenkçinin yerinde görülmeyen itirazının reddi ile yargılanmasının gerekliliğine ilişkin olarak verilen il yönetim kurulu kararının uygulama maddenin TCK'nun 456/4., 271/1., ve 251., maddeleri olarak düzeltilmek suretiyle onanmasına ve yargılamasının Ağrı Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılmasına, sanık Muzaffer Fenkçinin 3., ve 5., maddelerinde belirtilen eylemlerinin disiplin kovuşturmasını gerektirir nitelikte bulunduğu anlaşıldığından, bu gerekçeyle 5. maddeden karar verilmesine yer olmadığına ilişkin olarak verilmiş olup yöntem ve yasaya uygun bulunan il yönetim kurulu kararının onanmasına, 3. maddeden ise yargılanmasının gerekliliğine ilişkin olarak verilmiş olup, yöntem ve yasaya aykırı bulunan il yönetim kurulu kararının bozularak, memurun muhakematı hakkındaki kanuna göre karar verilmesine yer olmadığına) karar vermiştir.

Bu karar üzerine dosya kendisine gelen Ağrı Asliye Ceza Mahkemesi, 28.2.1985 gününde, 1985/69.89 sayılı ile; sanığın halen asker kişi olmasına ve atılı suçun asta müessir fiil suçu olup sanık hakkında askeri ceza kanununun 117. maddesinin uygulanması gerekmesine ve 353. sayılı Yasa'nın 9. maddesine göre davanın Askeri Mahkemede görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Dosya Ağrı C. Savcılığı'nın 24.4.1985 gün, 133 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A. Mazhar Akman, Necati Karakış, A. Vahap Özaslan ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 20.5.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan

Yardımcı Urmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2247 sayılı Kanununun 27.maddesinde Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil açısından inceleyeceği belirtildiğinden olayda öncelikle bir görev uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının tesbiti gerekir.

2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde olumsuz bir görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için Adli, idari veya askeri yargı merciilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri gerektiği belirtilmiştir.

Oysaki olay yerinde etraflıca açıklandığı üzere, Ağrı 12. Tümen Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın iddianamesi ile sanığa atılı olan suç Askeri Ceza Kanunu'nun 87.maddesine mümas emre itaatsizlikte ısrar eylemidir. Bu suç nedeniyle askeri mahkeme verilen beraat kararının askeri yargıtay tarafından görev yönünden bozulması üzerine bir görevsizlik kararı verilmiştir.

Ancak bu atılı eylem nedeniyle Danıştay 2. Dairesi TCK'nun 230 ve 240. maddeler yönünden yargılanmaya gerek olmadığına ve disiplin kovuşturması yapılması yönünden memurun muhakematı hakkındaki kanuna göre bir karar verilmesine yer olmadığına karar vermiştir.

İl Yönetim Kurulu'nun sanık hakkında sadece araç şoförü jandarma erini dövmesi nedeniyle verdiği lüzumu muhakeme kararı, Danıştay 2. Dairesi'nce onanmış ve böylece sanık hakkında açılan kamu davası sadece asta müessir fiil eyleminden ibaret bulunmuştur.

Bu durumda askeri mahkemede görevsizlik kararı ile sonuçlanan davanın konusu, emre itaatsizlik olup, Adli mahkemedeki kamu davasının konusu ise asta müessir fiil eylemi olduğundan ve her iki davanın konusu ve sebebi aynı olmadığından ortada çözülmesi gerekli olumsuz bir görev uyuşmazlığının varlığından söz edilemez.

Bu nedenle olumsuz görev uyuşmazlığının koşulları gerçekleşmediğinden dava dosyasının mahalline geri çevrilmesine karar verilmesi gerekir.

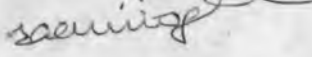
.../...

S O N U Ç : Olay bölümünde etraflıca açıklandığı üzere Ağrı 12.Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 2.6.1980 günlü, 1980/1224-585 sayılı görevsizlik kararı ile sonuçlanan davanın konusu emre itaatsizliktir. Adli mahkemedeki davanın konusu ise, asta müessir fiil ikaidir. Her iki kamu davasının konusu ve sebebi aynı olmadığından olumsuz görev uyumsuzluğu bulunduğundan söz edilemez.

Yukarıda açıklanan nedenle görev uyumsuzluğu halen mevcut bulunmadığından dosyanın mahalline geri çevrilmesine 20.5.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

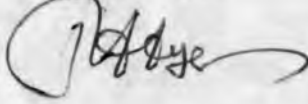
Başkan

Kenan Terzioğlu

Üye

Y. İsmet Ayer

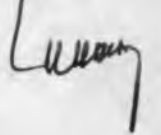
Üye

Mebrure Gözdenir

Üye

A. Mazhar Akman

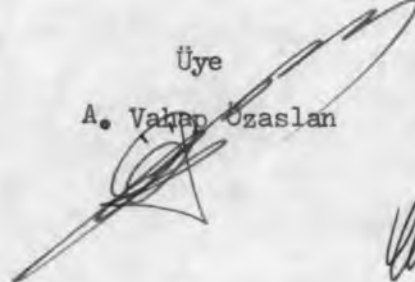
Üye

Necati Karakış

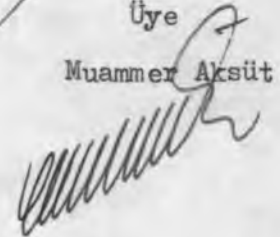
Üye

A. Vahap Özaslan

Üye

Muammer Aksüt

G/T.